

Dergimizin 43. Sayısı Hakkında,

İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi'nin 43. sayısında dokuz yeni akademik çalışmayı sizlerle paylaşıyoruz. Dergimizin bu sayısına katkısı bulunan tüm hakemlerimize teşekkürlerimizi sunarak, içindekiler sırasına göre, bu sayıda yer alan yazıları kısaca tanıtmak isteriz.

“Basında ‘Tan Olayı’ – 4 Aralık 1945” isimli makale, Ayla ACAR’a ait. Bu makale; Türkiye’nin iç ve dış politikasını etkileyen, İkinci Dünya Savaşı sonrası oluşan yeni dünya düzeninde kendine yer edinmek isteyen, çok partili hayata geçişin sinyallerinin verildiği Türkiye’nin, basın hayatını sorgulamaktadır. Bu dönemde, Nazizm’e karşı çıkarak antifaşist bir yayın politikası izleyen, Tan gazetesinin yayın politikası ve bu dönemde, gazeteye yönelik gerçekleştirilen saldırıyı önceki ve sonraki sonuçlarıyla irdelemektedir. Bulgular, Tan’la birlikte dönemin ulusal yayın yapan, on bir gazetesi üzerinden, 1945 yılı sayılarında, tekil tarama yöntemiyle, nitel içerik analizi tekniğiyle elde edilmiştir. On bini bulan tirajıyla dönemin ikinci büyük gazetesi Tan’ın yayın hayatına son veren saldırının basında yer alışı ve farklı yorumları bulgular ve sonuçlar içinde tartışılmıştır.

“Hekim-Hasta İletişimi Üzerine Nitel Bir Ön Çalışma”, çok yazarlı bir makale olarak, hasta hekim iletişimini ve karşılıklı etkileşimini ele alan bir araştırma olarak ikinci sırada yer almaktadır. Makalenin yazarları Gaye ATILLA, Aygen OKSAY, Ramazan ERDEM, ‘hekimlerin ve hastaların karşılıklı olarak bir iletişim sorunu yaşayıp yaşamadıkları’ sorusundan yola çıkarak, sorunları ve çözüm yollarını projektif görüşme yöntemini kullanarak, kolayda örneklem yöntemiyle seçilen yirmi katılımcı ile gerçekleştirmişlerdir. İletişim sorununun kaynağı, nedenleri ve tarafların bu sorunla baş etme yolları hakkında bilgilerin toplandığı bulguların yorumu ve görüşmelerin değerlendirilmesi sonucunda, ataerkil hekim-hasta ilişkisinden daha demokratik bir ilişkiye doğru gidildiği sonucuna yer verilmiştir.

Sinem BİROL’ un “1961 Anayasasında İfade Özgürlüğü” başlıklı makalesi, 1950-1960 yılları arasında Türkiye’de 27 Mayıs 1960’ta askeri cuntanın yönetime el koyması ile sonuçlanan, on yıl süren Demokrat Parti iktidarı dönemi sonrasında kabul edilen 1961 Anayasasıyla, yaşanan gelişmelerin ele alındığı bir dönem inceleme çalışmasıdır. Bu makale sınırları içinde, 1961 Anayasası demokrasilerin vazgeçilmez şartı olan ifade özgürlüğü bağlamında, dönemin koşulları da göz önünde bulundurularak sorgulanmıştır.

“Conflicts Between Consumers’ Actual And Ideal Self-Image: A Protest Approach To Stereotyped Cosmetic Brand Messages Through Dove’s Real Beauty Campaign And Self-Esteem Program”, İngilizce bir makale olarak, Filiz Otay DEMİR ve Dilge KODAK tarafından yazılmıştır. Bu çalışma, tüketicilerin gerçek ve ideal benlik imajları arasındaki çatışmaya ve bu çatışmanın ‘güzellik’ tanımındaki yansımalarına odaklanmaktadır. Kolektif trende protest olarak Dove tarafından gerçekleştirilen ve ‘gerçek benlik’ vurgusunu temel alan ‘Campaign for Real Beauty’ adlı kampanya ve devamında ‘Movement for Self-Esteem’ projesi marka mesajları ve ilgili iletişim çabaları, geri planlarındaki marka yapısı dikkate alınarak tartışılmakta ve marka kimliği ekseninde değerlendirilerek kampanya temaları konusuna yorum geliştirilmektedir.

Bu sayı içindeki beşinci makale, “Yerel Televizyon Çalışanlarının Örgütsel Stres Faktörleri: Kayseri İlinde Bir Araştırma” başlığı ile Özlem GÜLLÜOĞLU’na aittir. Medya çalışanlarının stres faktörlerinin tespiti, örgütün verimliliği ve devamlılığı açısından, örgütün işleyişini olumsuz yönde etkileyen stres kavramı ve stresin nedenleri, Kayseri’de yayın yapan yerel televizyonlar üzerinden, yapılan bir alan araştırması ile örneklemlendirilmiştir. Televizyon çalışanlarının örgütsel stres faktörleri araştırmanın bulguları çerçevesinde tartışılmaktadır.

Duygu ÖZSOY’ un “Yeni Kent Yoksulluğu, Atık Toplayıcıları Ve Temsil Sorunsalı: Katık Dergisi”, bir inceleme yazısıdır. Geri dönüşüm işçileri tarafından çıkarılan, yoksul madunların seslerine kumasallık kazandıran ve kendi kendilerini temsil edebilme imkânı sağlayan “Katık Dergisi” temsilin imkânı ve imkânsızlığı arasındaki ilişki açısından incelenmiştir. Çalışmada, Türkiye’de kent yoksulluğu bağlamında atık toplayıcılarının yaşadıkları sorunlar, kendi deneyimleme biçimlerinden hareketle ele alınmış ve derginin içeriği yoksulluk ve temsil ilişkisi çerçevesinde değerlendirilmiştir.

Liane ROTHENBERGER, “Terörizm Haberleri- Söylemler, Mitler ve Retorik Mücadeleler” olarak Türkçe’ye tercüme edilen “Terrorismusberichterstattung – Diskurse, Mythen und Rhetorik-Kämpfe” isimli Almanca yayınlanan makalesi ile, gazetecilik araştırmaları ve dil bilim alanında “terörizm haberleri” konu komplekslerine ilişkin ortaya konulan farklı yaklaşımları ve araştırmaları irdeleyerek dergimize uluslararası bir katkı yapmaktadır. Araştırma, sekiz ikili karşıtlık içeren semantik farklılıklar yardımıyla tek başına bir kavramın nasıl tamamen farklı bir yorum şeması yaratabileceğini göstermektedir. Söylem alanları, temsil biçimi, kaynak seçimi ve sözcük seçimi, eleme kararının genişliği, üretim sürecinde farklı noktalarda incelenmektedir.

“Kitle İletişim Araçlarındaki Eğlence İçeriklerine İlişkin Kuramsal Yaklaşımlar Hakkında Bir Değerlendirme” yazısı, günümüzde kitle iletişim araçlarının birincil kitlesel eğlence aktarıcısı konumunda bulunması, iletişim alanında eğlence olgusuna yönelik akademik çalışma ihtiyacına yönelik olarak, Sibel Fügen VAROL tarafından kaleme alınmıştır. Bu makale, eğlence alanındaki mevcut çalışmalar temelindeki kuramsal yaklaşımlar hakkında bir değerlendirme yapmayı amaçlamaktadır. Bu doğrultuda, eğlence kavramı, eğlence olgusunun sanat ve enformasyon karşısındaki konumuyla birlikte, eğlencenin birey ve toplum üzerinde yaptığı psikolojik, kültürel ve ideolojik etkilere yönelik değerlendirmeler eşliğinde tartışılmıştır.

Bu sayının son makalesi Sema Yıldırım BECERİKLİ’ nin “Sağlık İletişimi Çalışmalarında Alımlama Analizinin Kullanımı: Odak Grup Çalışması Yoluyla Kamu Kampanyaları ve Reklam Metinlerine İlişkin Çapraz Bir Okuma Pratiği” başlıklı çalışması. Makale, sağlık iletişimiyle ilgili çalışmalarda, mesajların üretim düzleminde ya da metnin kendisinden çok, televizyon yoluyla iletilen mesajların nasıl alımlandığını ortaya koymayı hedeflemektedir. Araştırma kapsamında, Sağlık Bakanlığı’nın “Sigara Pişmanlıktır” temalı kamu spotu ve AVEA’ nın sigarayı bir metafor olarak kullandığı “Siz de Bırakabilirsiniz” reklam filmine ilişkin bir okuma/izleme pratiği odak grup görüşmeleri yoluyla ve sonuçların değerlendirilmesine yer verilmektedir.

Dergimiz, sizlerin değerli katılımlarıyla, İletişim Bilimleri alanındaki akademik çalışmalarını meşrulaştırmaya devam etmektedir. Bilimsel veri tabanına sağladığı katkı ile, bu sayının devamındaki sayılarımızın oluşumunda da desteklerinizi beklediğimizi hatırlatmak isteriz. Bir sonraki sayımızda güncel akademik paylaşımlarınızla buluşmak üzere.

Prof. Dr. Aydemir OKAY